

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
Escola Mestre Marcel·lí Domingo

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE

ESCOLA MESTRE MARCEL·LÍ DOMINGO

Av. Pare Romanyà s/n

43520 Roquetes

Tfn/Fax: 977501139

<http://blocs.xtec.cat/ceiproquetes/>

roquetesescola@gmail.com

e3002831@xtec.cat

ÍNDEX

1. Introducció
2. Marc normatiu
3. Anàlisi del context
 - 3.1 Alumnat
 - 3.2 Entorn
4. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge
5. L'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua catalana
 - 5.1 Llengua oral
 - 5.2 Llengua escrita
 - 5.3 Relació entre llengua oral i llengua escrita
 - 5.4 La llengua en les diverses àrees
 - 5.5 Continuitat i coherència entre cicles i nivells
 - 5.6 Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular
 - 5.7 Atenció a la diversitat
 - 5.8 Avaluació del coneixement de la llengua
6. L'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua castellana
 - 6.1 Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu d'etapa
 - 6.2 Desplegament del currículum
 - 6.3 Llengua oral
 - 6.4 Llengua escrita
 - 6.5 Alumnat nouvingut
7. L'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua estrangera: llengua anglesa
 - 7.1 Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu d'etapa
 - 7.2 Desplegament del currículum
 - 7.3 L'ús de la llengua estrangera a l'aula

8. Organització i gestió

8.1 Llengua del centre

8.2 Documents de centre

8.3 Ús no sexista del llenguatge

8.4 Comunicació externa

8.5 Llengua de relació amb les famílies

8.6 Plurilingüisme al centre educatiu

8.7 El pla de formació de centre en temes lingüístics

8.8 Projectes d'innovació

8.9 Biblioteca escolar

8.10 Pla de lectura de centre

8.11 Distribució horària àmbit lingüístic

EN REVISIÓ

1. Introducció

El Projecte Lingüístic de Centre (PLC) recull el tractament de les diverses llengües que, a nivells diferents, hi ha en el nostre centre educatiu.

El PLC es defineix en els següents temes: el paper de la llengua vehicular, el tractament de les llengües curriculars i els aspectes d'organització i de gestió que tinguin repercussions lingüístiques.

El Projecte Lingüístic forma part del Projecte Educatiu i té present tant el marc legal com la diagnosi de la realitat del centre.

Els principis expressats en el PLC es desenvolupen en la resta de documents de gestió del centre i es concreten en els plans anuals.

El PLC ha estat aprovat pel claustre de professors en data 28 de maig de 2008 i pel Consell Escolar en data 28 de maig de 2008.

En la sessió del Consell Escolar del dia 12 de desembre de 2013 es van aprovar algunes modificacions incloses en el present PLC.

Després, s'han anat fent petites modificacions lligats a les normatives vigents.

2. Marc normatiu

El Projecte Lingüístic es desenvolupa segons els marc normatiu vigent:

- Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació: títol II, del règim lingüístic del sistema educatiu de Catalunya, articles del 9 al 18 (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009)
- Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu. (DOGC núm. 7477, de 19.10.2017)
- Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària (DOGC núm. 6900, de 26.6.2015)
- Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius: article 5.1 (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)
- Ordre ENS/164/2016, de 14 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació en l'educació primària (DOGC núm. 7148, de 23.6.2016)

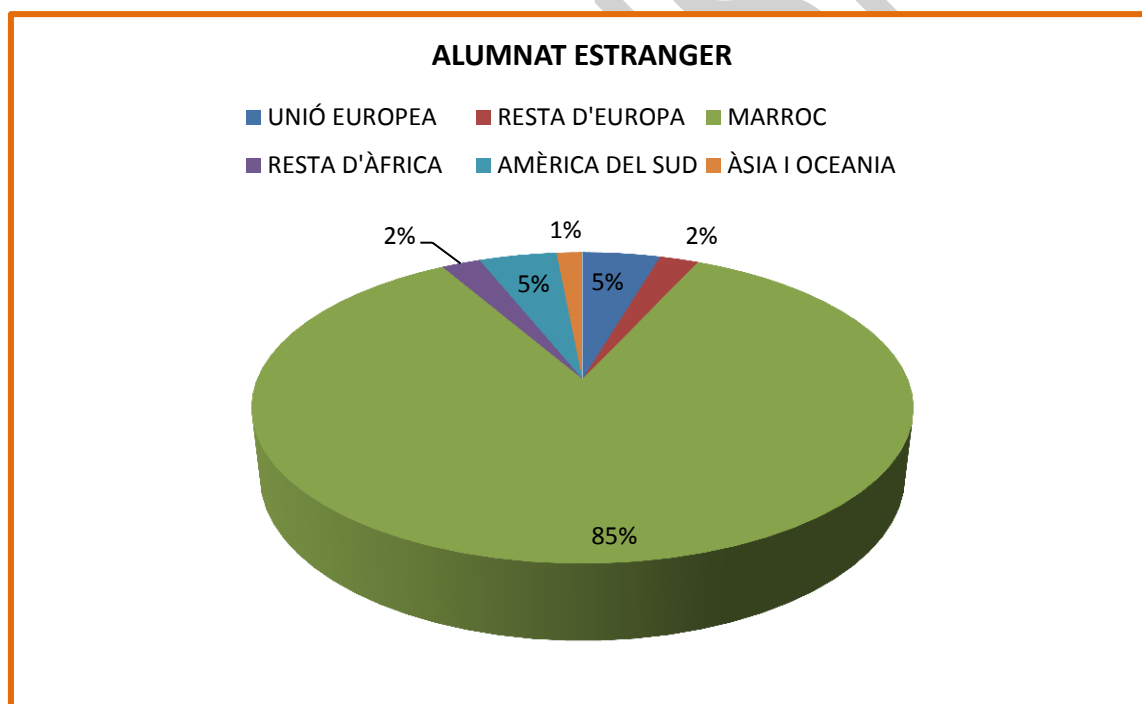
3. Anàlisi del context

3.1. Alumnat

L'alumnat que assisteix al centre majoritàriament és nascut a Roquetes i utilitza de manera habitual la llengua catalana com a eina de comunicació i d'expressió, tant dintre de les aules com a les hores d'esbarjo, menjador i activitats extraescolars.

Des del curs 2000-2001, el centre ha vist incrementar de manera constant i progressiva el nombre d'alumnes d'altres nacionalitats, fet que implica diversitat cultural i lingüística.

Aquest alumnat representa, aproximadament, un 24.27% del total del centre i es distribueix de la següent manera:

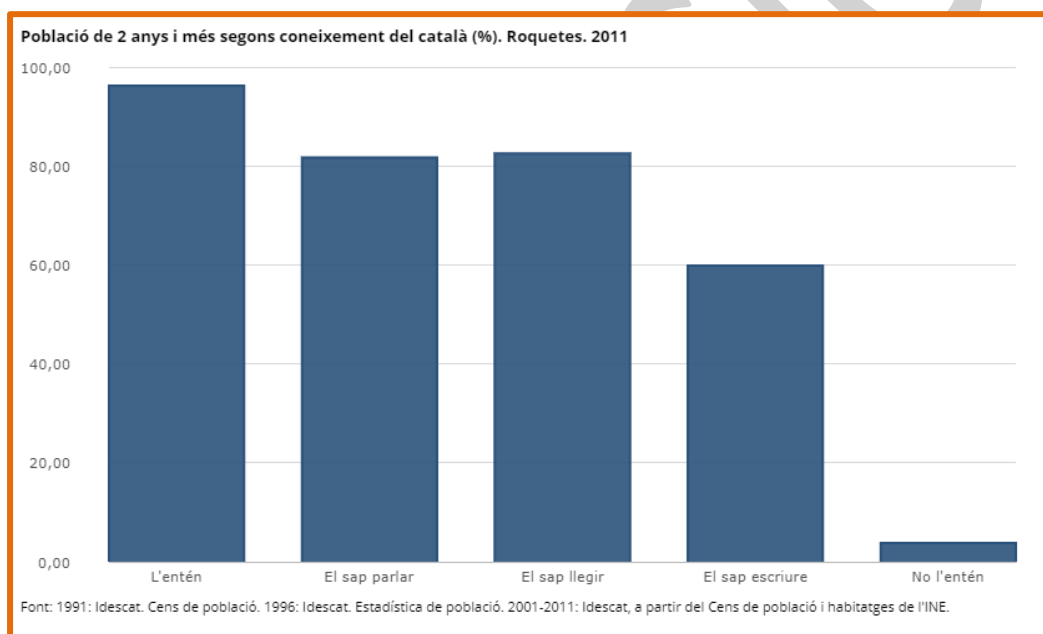
Com s'observa, l'alumnat de procedència marroquí és el més nombrós. Els darrers cursos, s'observa que molts alumnes amb pare i mare marroquins ja són nascuts a Roquetes, encara que la majoria dels pares/mares parlen poc català i aquest fet influeix en el desenvolupament comunicatiu dels infants.

3.2. Entorn

La població de Roquetes al 2017 és de 8.084 habitants amb una densitat de població del 59 hab./km².

D'acord amb les dades extretes de l'Idescat (www.idescat.net), un 96'2 % de la població de Roquetes entén el català i un 81'7% el sap parlar. Només un 3'8 % de la població no entès el català.

Es pot afirmar que la llengua dominant a la ciutat de Roquetes és el català. Es fa servir a nivell de comunicació a totes les entitats socioculturals de l'entorn. Aquest propicia el seu aprenentatge i ofereix recursos amb aquesta finalitat. La població immigrant utilitza la llengua d'origen per a comunicar-se entre ells.

4. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

El català, com a llengua pròpia de Catalunya, ho és també de l'ensenyament i, per tant, és la llengua vehicular de les diferents activitats d'ensenyament i aprenentatge del centre.

El català és la llengua usada en totes les activitats acadèmiques i és l'eina de cohesió, integració i convivència entre totes les persones de la comunitat educativa.

Es generalitza el seu ús en tots els àmbits: servei de menjador, activitats extraescolars, excursions, xerrades, cursos de formació del professorat,...

Per tant, es pot parlar d'una normalització lingüística a tots els nivells.

5. L'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua catalana

5.1. Llengua oral

El centre considera molt important el treball de la llengua oral en tots els seus registres. El paper de la llengua oral és fonamental: cal aprendre a parlar, escoltar i exposar i dialogar per aprendre. Un bon domini de l'expressió és bàsic per ser ciutadans i ciutadanes que estiguin preparats per saber expressar de forma raonada i coherent les seves opinions.

El progrés en la competència comunicativa oral dels alumnes s'ha d'aconseguir a partir de les interaccions amb els i les mestres i amb els/les companys/es. La interacció amb els docents s'ha d'entendre com un element impulsor de la comunicació verbal i la qualitat del seu model lingüístic (una bona pronúncia, l'ús de la llengua col·loquial correcta i una actitud positiva davant de les situacions comunicatives). L'afavoriment de l'ús correcte de la llengua parlada s'ha de tenir en compte no només a la classe de llengua sinó en totes les activitats escolars.

El centre treballa en els cursos inicials la variant pròpia del català de la zona. Posteriorment s'introdueix el coneixement de la resta de variants de la llengua.

Es treballa habitualment la llengua oral en tots els cicles i en diverses modalitats de textos orals: entrevistes, conversa, dramatització,... tant a l'àrea de la llengua com a la resta d'àrees.

5.2. Llengua escrita

L'ensenyament de la llengua escrita ha de tenir com a objectiu aconseguir al final de l'ensenyament obligatori formar lectors i escriptors competents.

Per aconseguir aquest objectiu s'aplicaran les orientacions que dóna el currículum i es planificaran activitats de lectura i escriptura que tinguin en compte les necessitats comunicatives i acadèmiques que té l'alumnat en els diversos nivells.

L'escola segueix l'enfocament metodològic que dóna el currículum. Hi ha un plantejament global sobre l'ensenyament de la lectura i l'escriptura tenint en compte que és un procés complex que cal abordar des de totes les àrees curriculars. Les activitats que es proposen de lectura i escriptura estan seqüenciades en funció de les necessitats educatives que hi ha en cadascun dels diferents nivells educatius. Aquestes activitats tenen uns objectius clars que es comparteixen amb l'alumnat i s'estableixen mecanismes de revisió per millorar cadascuna de les dues habilitats.

5.3. Relació entre llengua oral i llengua escrita

En un plantejament integrat de l'ensenyament de les habilitats lingüístiques, la relació que s'ha d'establir entre la llengua oral i la llengua escrita ha de ser recíproca. Hi ha activitats en què aquesta relació és inherent: la lectura expressiva, el teatre...

S'utilitza la llengua oral i la llengua escrita com a suport per analitzar, reflexionar i millorar les dues habilitats de forma recíproca. Es planifiquen a tots els nivells i en les diferents àrees activitats en què la relació de la llengua oral i la llengua escrita és inherent. El professorat comparteix que les activitats que tenen aquest plantejament permeten processar la informació i comunicar-la d'una manera més eficaç.

5.4. La llengua en les diverses àrees

L'aprenentatge de la llengua és responsabilitat del professorat de totes les àrees, el qual es responsabilitza que els alumnes assoleixin un bon nivell d'expressió i comprensió en català.

Per tal que l'alumnat assoleixi el nivell d'expressió i comprensió en català concretats en els criteris del projecte lingüístic de centre, l'equip docent aplicarà a l'aula metodologies que estimulin l'expressió oral i escrita amb suports didàctics en català, tenint en compte que això inclou aspectes que es relacionen amb els materials didàctics i l'avaluació.

5.5. Continuitat i coherència entre cicles i nivells

Per garantir la funció educativa, l'equip docent disposa d'un espai per:

- poder coordinar-se i consensuar els principis metodològics que han d'orientar l'ensenyament de les dimensions que marca el currículum
- per acordar els usos lingüístics que s'han d'emprar i el seu ensenyament
- per fer el traspàs de la informació sobre les característiques de l'alumnat i sobre els valors que es volen transmetre i treballar.

El centre disposa de documents que concreten aspectes didàctics i organitzatius. Les programacions i els criteris d'avaluació els revisa conjuntament l'equip docent. Es disposa de protocols de centre per fer el traspàs d'informació sobre les característiques dels alumnes quan hi ha un canvi de mestre, d'etapa i de cicle per tal de donar continuïtat curricular dels ensenyaments. També hi ha coordinació amb els centres de secundària que reben els alumnes del nostre centre.

Les reunions de nivell i de cicle estan planificades d'una manera sistemàtica, tant pel que fa a la temporització com pels temes que s'hi tracten. El professorat s'organitza en intercycles per tractar alguns temes puntuals.

5.6. Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular

Els alumnes nouvinguts són acollits a l'aula ordinària i reben el suport lingüístic per part dels mestres de suport. S'han aplicat les estratègies didàctiques i mesures organitzatives per tal d'aconseguir que aquest alumnat rebi una acollida al centre i una atenció lingüística de qualitat, de manera que se li faciliti l'accés a la llengua vehicular i d'aprenentatge del sistema educatiu de Catalunya en les millors condicions possibles.

Cada tutor/a o especialista adequa les activitats d'aprenentatge, segons les característiques individuals, a cada alumne nouvingut, fins que adquireixen un bon domini de la llengua i poden cursar els continguts escolars habituals. Les concrecions relacionades amb l'adaptació del currículum i l'avaluació es defineixen en el pla individualitzat de cada alumne.

Existeix un pla d'acollida on es recullen i es sistematitzen la major part de les actuacions i mesures organitzatives que es posen en marxa per facilitar la incorporació de l'alumnat nouvingut.

5.7. Atenció a la diversitat

El centre té definits els mecanismes organitzatius, curriculars i pedagògics per atendre la diversitat de necessitats i ritmes d'aprenentatge de l'alumnat, d'acord amb les orientacions del Departament d'Educació.

En temes lingüístics, aquests mecanismes es centren fonamentalment a:

- reforçar el desenvolupament de la llengua oral a parvulari
- l'assoliment de la lectura i l'escriptura en el cicle inicial d'educació primària
- el desenvolupament de la comprensió lectora i l'expressió oral i escrita en la resta de cicles i nivells.

Els diferents especialistes donen suport a l'atenció a la diversitat bé dins l'aula, en el marc de l'escola inclusiva, o en petit grup, si així ho requereixen les seves dificultats.

5.8. Avaluació del coneixement de la llengua

L'avaluació del coneixement de la llengua, en els diferents moments i fases, inclou totes les dimensions de l'àmbit lingüístic: comunicació oral, comprensió lectora, expressió escrita, literària, plurilingüe i intercultural.

Els instruments d'avaluació són diversos i s'apliquen en diferents moments del procés d'ensenyament-aprenentatge (ACL, PACBAL..) ajudant al professorat a ajustar la seva resposta educativa a les necessitats dels alumnes. Existeix una aplicació sistemàtica dels diferents tipus d'avaluació. Els resultats de l'avaluació són un element important a l'hora de decidir l'organització del currículum i l'atenció personalitzada.

6. L'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua castellana

6.1. Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu d'etapa

El centre, assegura una distribució coherent i progressiva del currículum de llengua castellana al llarg de l'etapa i estableix criteris que permetin reforçar i no repetir els continguts comuns. Les estructures lingüístiques comunes es treballaran en llengua catalana, evitant així repetició de continguts.

Hi ha continuïtat i coherència metodològica entre el que es fa en català i el que es fa en castellà. Es té clar que l'objectiu final és que l'alumnat tingui el mateix nivell de llengua catalana que de llengua castellana.

6.2. Desplegament del currículum

A parvulari, la llengua castellana s'utilitza a nivell oral, en situacions i contextos significatius per als xiquets/es, sense sistematitzar-ne el seu procés d'ensenyament aprenentatge.

S'introdueix sistemàticament, a primer de primària. Durant el primer trimestre, es fa un treball oral de la llengua. Al segon trimestre s'inicia la lectura de textos breus de tipologia diversa i s'introdueix el treball del text escrit.

A partir de tercer de primària ja es treballen totes les competències comunicatives, de manera que, en acabar aquesta etapa, l'alumnat pugui utilitzar el castellà per a comunicar-se amb els altres, per aprendre, per expressar les opinions i concepcions personals, apropiar-se i transmetre les riqueses culturals i satisfer les necessitats individuals i socials.

6.3. Llengua oral

El centre té present que l'enfocament emprat en l'aprenentatge i ús de la llengua castellana inclogui activitats perquè l'alumnat adquireixi habilitats lingüístiques, amb especial èmfasi en la competència oral en els primers cursos.

Es treballa habitualment la llengua oral en tots els cicles i es treballen les diverses modalitats de textos orals (entrevista, conversa, dramatització, argumentació...). Hi ha una consideració específica de les variants del castellà i es treballen els diversos registres de llengua.

6.4. Llengua escrita

L'ensenyament de la llengua escrita ha de tenir com a objectiu aconseguir al final de l'ensenyament obligatori formar lectors/es i escriptors/es competents. Per aconseguir aquest objectiu s'aplicaran les orientacions del currículum i es planificaran activitats de lectura i escriptura que tinguin en compte les necessitats comunicatives i acadèmiques que té l'alumnat en els diversos nivells. Es farà coordinadament amb l'àrea de llengua catalana per tal d'aprofitar-ne les transferències.

6.5. Alumnat nouvingut

El centre posa els mecanismes necessaris per tal que l'alumnat que s'incorpora tardanament al sistema educatiu i que no coneix cap de les dues llengües oficials, en acabar l'ensenyament, les conegui ambdues de la mateixa manera. En una primera fase, s'assegura un nivell bàsic de llengua catalana de l'alumnat nouvingut. Posteriorment s'inicia un ensenyament de la llengua castellana que té present el què ja sap l'alumnat de llengua catalana i la gran presència del castellà en la societat. Si l'alumnat nouvingut té un domini de la llengua castellana quan arriba a l'escola és a partir d'aquesta llengua que es vehicula la catalana.

7. L'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua estrangera: llengua anglesa

7.1. Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu d'etapa

El nostre principal objectiu en relació a l'aprenentatge de l'anglès és que els nostres alumnes sàpiguen valorar la realitat multilingüe i multicultural de la nostra societat com a font de riquesa personal i col·lectiva, prendre consciència de la importància del domini de llengües en un món cada cop més global.

L'ensenyament de la llengua anglesa en el nostre centre s'inicia a P4

7.2. Desplegament del currículum

El centre assegura una distribució coherent i progressiva del currículum al llarg de l'etapa, segons el context sociolingüístic i el projecte educatiu propis, amb un tractament cíclic dels conceptes, variant els contextos d'ús d'acord amb l'etapa madurativa i les necessitats de l'alumnat, i ofereix oportunitats d'ús significatiu de la llengua estrangera dins i fora de l'aula. També s'ofereixen espais de comunicació suficientment variats per donar resposta als diferents estils i ritmes d'aprenentatge de l'alumnat.

El centre vetlla perquè l'enfocament emprat en l'aprenentatge i ús de la llengua estrangera inclogui oportunitats perquè l'alumnat adquireixi habilitats lingüístiques, amb especial èmfasi en la competència oral en els primers anys, que contribueixin en el desenvolupament cognitiu de l'alumnat i l'ajudin a esdevenir progressivament autònom per continuar aprenent, i aprengui a treballar en col·laboració respectant la diferència.

El professorat de llengua estrangera juntament amb el de llengua ha consensuat que el desenvolupament competencial implica la capacitat d'utilitzar els coneixements i habilitats, de manera transversal i interactiva, en contextos i situacions que requereixen la intervenció de coneixements vinculats a diferents sabers, cosa que implica la comprensió, reflexió i el discerniment, tenint en compte la dimensió social de cada situació. Se'n fa anualment un seguiment.

El professorat d'anglès treballa des d'un enfocament comunicatiu centrat en la participació directa de l'alumnat en pràctiques comunicatives en un context comunicatiu real.

7.3. L'ús de la llengua estrangera a l'aula

El centre decideix que l'aula de llengua estrangera sigui un espai d'immersió en la llengua d'aprenentatge entenent que aquest espai és la millor garantia per oferir oportunitats d'ús real i de contacte amb la llengua d'aprenentatge. Per tant, el professorat utilitza aquesta llengua com l'habitual en les interaccions (formals i informals) amb els alumnes vetllant sempre per establir un clima favorable en què l'alumnat se senti segur i estimulat per anar utilitzant-la progressivament.

A més de les hores lectives d'anglès es cursa l'àrea de Visual i Plàstica en llengua anglesa en el marc de l'Aprenentatge Integrat de les Llengües (AICLE). També, a cicle superior, es fa un ús funcional de la llengua mitjançant representacions teatrals.

8. Organització i gestió

8.1. Llengua del centre

Els rètols, cartells, murals i l'ambientació del centre es realitza en català.

El centre esdevé un referent d'ús de la llengua catalana.

8.2. Documents de centre

Els documents de centre: PEC, PLC, NOFC i PGA amb els continguts i referents de la llengua catalana, són coneguts per tot el professorat i cal tenir-los en compte en totes les actuacions per evitar contradiccions entre els continguts dels documents i les actuacions que se'n deriven.

Els documents que es donen a totes les famílies a l'hora de la matrícula, amb la finalitat que coneguin el funcionament del centre, tant pel que fa a qüestions organitzatives com d'ideologia, encara que estan redactats en català, s'expliquen cada curs en una reunió prèvia a la incorporació dels alumnes, a finals de juny un cop a finalitzat el procés de preinscripció i matrícula.

8.3. Ús no sexista del llenguatge

El centre vetlla per utilitzar un llenguatge no sexista ni androcèntric.

Des de totes les àrees curriculars es treballa amb l'alumnat perquè puguin superar tota mena d'estereotips i perquè puguin tenir actituds crítiques davant dels continguts de risc que denigren les persones per motius de sexe o que l'associen a imatges tòpiques que es converteixen en vehicle de segregació o desigualtat.

En general, en tots els documents del centre es tenen en compte els criteris d'utilització d'un llenguatge no sexista ni androcèntric.

8.4. Comunicació externa

El centre educatiu empra el català en les seves actuacions internes (actes, comunicats, informes...) i en la relació amb corporacions públiques de Catalunya, institucions i amb les empreses que contracta.

També utilitza la llengua catalana en les comunicacions i les notificacions adreçades a persones físiques o jurídiques residents en l'àmbit lingüístic català, sens perjudici del dret dels ciutadans i ciutadanes a rebre-les en castellà, si ho demanen.

El centre fa la documentació en català i, quan ho creuen convenient, els tutors/es fan l'explicació oral a les famílies que ho necessiten.

8.5. Llengua de relació amb famílies

Segons l'article 20.2 de la Llei de política lingüística, l'escola ha de fer del català la seva llengua de treball i de projecció interna i externa.

El desconeixement del català per part d'algunes famílies no ha de suposar que quedin excloses de les activitats del centre, però tampoc no ha de comportar una renúncia a l'ús de la llengua, que és una oportunitat per a la integració de les famílies de l'alumnat i per a la normalització i extensió del seu ús.

El centre educatiu ha acordat que tots els professionals del centre s'adreçaran habitualment en català a les famílies de tot l'alumnat, tot i que resta a criteri de cada mestre/a quan cal utilitzar una altra llengua perquè la situació ho requereix.

8.6. Plurilingüisme al centre educatiu

Segons la Declaració Universal de Drets Lingüístics, tothom té dret a ésser reconegut com a membre d'una comunitat lingüística i, si s'estableix en el territori d'una altra, té el dret i el deure de mantenir-hi una relació d'integració. Per aquest motiu, el centre educatiu ha de tenir en compte la diversitat lingüística de l'alumnat i aprofitar-la, tant per afavorir l'autoestima com per enriquir el currículum i les activitats ordinàries del centre. Aquesta diversitat s'entén com un factor de riquesa cultural.

8.7. El pla de formació de centre en temes lingüístics

El pla de formació de centre promou activitats de formació d'acord amb el seu pla de formació específica, com a mesura de professionalització i com a element que doni cohesió al treball en equip dels docents.

El centre determina les necessitats de formació tant lingüístiques com didàctiques (d'ensenyament de llengües i d'ensenyament en una llengua).

8.8. Projectes d'innovació

El centre participa en projectes d'innovació pel que fa referència a l'aprenentatge/ensenyament de les llengües, concretament el projecte GEP (Grup Experimental Plurilingüe).

8.9. Biblioteca escolar

La biblioteca escolar és un centre de recursos, un espai d'aprenentatge i de suport al desenvolupament de les àrees curriculars, on es pot trobar tot tipus d'informació en diferents suports, que està a l'abast de l'alumnat, del professorat i de tota la comunitat educativa.

La composició del seu fons respon al nivell educatiu de l'alumnat del centre. La llengua dels documents és preferentment la catalana, però també el fons té en compte les llengües curriculars i la diversitat lingüística de l'alumnat.

8.10. Pla de lectura del centre

El Pla de Lectura de Centre (PLEC) és el conjunt d'objectius i metodologies per promoure:

- l'aprenentatge de la lectura, entès com una progressió ascendent en l'adquisició de la comprensió lectora.
- l'aprenentatge a través de la lectura, entès com la capacitat de cercar, comprendre i assimilar textos amb una finalitat investigadora concreta.
- el gust per llegir, entès com l'adquisició d'un hàbit basat en el gaudi.
- la formació d'usuaris, entesa com l'adquisició de les eines, tècniques i metodologies de les diferents formes d'accés tant a la lectura com a font d'informació com a la lectura com a font de gaudi.

Es realitzen diferents activitats d'animació a la lectura impulsades per diferent professorat, com el Conta-contes, els padrins lectors, la biblioràdio, un farcell de contes (amb col·laboració amb la biblioteca municipal Mercè Lleixà)

8.11. Distribució horària àmbit lingüístic

Distribució hores àmbit lingüístic d'acord amb:

- El Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària
- El Decret 142/2007 DOGC num.4915

ASSIGNACIÓ HORÀRIA GLOBAL D'ETAPA ÀMBIT LINGÜÍSTIC

Llengua i literatura catalana i castellana	1.085 hores
Llengua i literatura catalana	420 hores
Llengua i literatura castellana	420 hores
Estructures lingüístiques comunes	245 hores
Llengua estrangera	420 hores